

เทศน์เช้า วันที่ ๔ มีนาคม ๒๕๕๘

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนฺโต

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม (วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองกวาง อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อ้าว! ตั้งใจฟังธรรมะ ธรรมะเป็นสังฆธรรม เป็นสังฆธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าที่ได้ตรัสรู้ แล้ววางไว้ให้พวกเราเป็นแนวทาง ถ้าพวกเราไม่มีแนวทาง พวกเราว่าแหวนะ หลวงตาท่านบอกว่าเวลาท่านไปไหนท่านไปเอาหัวใจของคน เพราะโยมมีศรัทธามีความเชื่อ โยมถึงได้ชวนขวายเป็นบุญกุศลกัน เพราะน้ำใจอันนั้นมันถึงมีปัจจัยเครื่องอาศัยนี้ ปัจจัยเครื่องอาศัยนี้มาจากน้ำใจนั้น ถ้าน้ำใจนั้นสูงส่งนะ เราเอาแต่ของดีของเรา เราเอาไปถวายพระ สิ่งที่ยอมมาถวายพระ ของดีๆ ทั้งนั้นแหละ เพราะมันมาจากน้ำใจของคน

ฉะนั้น สิ่งที่มีมันจะมีมากขนาดไหนมันเป็นปัจจัยเครื่องอาศัย ที่นี้คนมันเยอะขึ้นมันก็มีมากขึ้นเป็นธรรมดา ถ้ามีมากขึ้นเป็นธรรมดา เราก็เจอจានกัน ถ้าที่ไหนมีศีลมีธรรม มีศีลมีธรรม สังคมนั้นจะร่มเย็นเป็นสุข สังคมร่มเย็นเป็นสุขเพราะอะไร เพราะสังคมร่มเย็นเป็นสุขเราก็อบอุ่นใจไหม แต่ถ้าสังคมมีความหวาดระแวง เรามีแต่ความทุกข์นะ ความทุกข์ความยากในหัวใจของเรา เราไม่ปรารถนา เราปรารถนาแต่ความสุข แต่สังคมที่มันพึ่งพาอาศัยกันได้ เพราะอะไร เพราะมันเป็นผลของวิญญูะ

เราเกิดมาเรามีกรรม เราถึงเกิดมาร่วมกันนะ เพราะเรามีกรรม เราเกิดเป็นพ่อ เป็นแม่ เป็นลูกกัน มันได้มีสายสัมพันธ์กันมา ถ้ามันไม่มีสายสัมพันธ์กันมา มันมาอย่างนี้ไม่ได้หรอก ถ้ามันมาอย่างนี้ปั๊บ มนุษย์สมบัติ เราได้ทำคุณงามความดีของเรา เราได้เกิดเป็นมนุษย์ เกิดมาพบพระพุทธศาสนา พระพุทธศาสนาสอนให้ทำคุณงามความดีๆ ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เราอยากได้คุณงามความดี เราอยากได้บุญกุศล เราจะชวนขวายเป็นบุญกุศลของเรา ทำคุณงามความดีของเรา ความดีอย่างนี้เราต้องอาบเหงื่อต่างน้ำ เราถึงได้สิ่งนี้มา การอาบเหงื่อต่างน้ำ มันเป็นความทุกข์ทั้งนั้นแหละ แล้วความดีๆ เราก็คิดว่าบุญกุศลก็คืออนอนเฉยๆ เป็นบุญกุศล...มันไม่ใช่

เพราะองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเวลาตรัสรู้ธรรมขึ้นมา ๖ ปี ไปค้นคว้า ไป ขวนขวายมาจากที่อื่นตั้ง ๖ ปี แล้ว ๖ ปีก็ยังมีคนชักนำไปทางที่ผิด ยกยอสรรเสริญว่า “เจ้าชาย ลีทชัตตะมีความรู้เสมอเรา มีความเห็นเหมือนเรา” เจ้าชายลีทชัตตะยังมีความสงสัยในใจ ไม่ ยอมรับความสรรเสริญอันนั้น ค้นคว้าเอง แสวงหาเอง ตรัสรู้เองโดยชอบ

เวลาตรัสรู้เองโดยชอบ ความที่ตรัสรู้เองโดยชอบอันนั้นมันชำระล้าง ชำระล้างอะไร? ชำระล้างอวิชชาคือความไม่รู้ ความไม่รู้ ความลังเล ความสงสัย ความที่มันคาหัวใจได้สำรอก คายมันออก “เราเป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา” แล้วฟองอวิชชามันอยู่ที่ไหนล่ะ ถ้าเรา จะเจาะฟองไข เรา ก็ไปคูที่ฟาร์มไก่ ไก่ ฟาร์มไก่มันเป็นล้านๆ ฟอง จะไปเจาะ เราจะไปเจาะมัน ณะ ไปเจาะอย่างนั้นมันก็เจาะไม่ได้ สิ่งที่มันครอบงำในหัวใจ อวิชชาความไม่รู้มันปิดบังหัวใจ เรา มีปัญญาทุกอย่างเลย รู้แล้ว จบแล้วก็สงสัย เอ๊ะ! จริงหรือเปล่า

ไอ้สงสัยนั่นล่ะคืออวิชชา คิดทุกอย่างเลย มีความรู้ทุกอย่างไปเลย แต่ก็ยังสงสัยๆ แต่องค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นไก่อตัวแรกที่เจาะฟองอวิชชาออกมา ความลังเลสงสัยอันนั้นใน ความลังเลสงสัย มันไม่สงสัยเพราะอะไร มันไม่สงสัยเพราะมันรู้แจ้งโลกนอก-โลกใน คุณิ องค์กรนาชามันไปสำรวจโลกนอก มันจะไปจักรวาลนู่นนะ แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธ เจ้าย้อนกลับมาในโลกใน โลกทัศน์ ความรู้ความเห็นภายในของเรา

ถ้าความรู้ความเห็นภายในของเรา เราสำรอกกายของเราออกแล้ว จากใจดวงหนึ่งสู่ใจ ดวงหนึ่ง ใจดวงนั้นมันสว่างกระจ่างแจ้งแล้วมันจะปิดบังอะไรกับใจดวงนั้น ถ้าใจดวงนั้น กระจ่างแจ้งแล้ว ใจดวงใดทำไมมันจะไม่รู้ ใจดวงนั้น ใจมันก็เหมือนอันเดียวกัน ปฏิสนธิจิต ปฏิสนธิวิญญาณเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ การเวียนว่ายตายเกิดในวัฏฏะ เพราะมันมีคอบอดมัน ถึงมาเกิดไข่มุข แต่องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าสำรอกกายมันออกไปแล้วมันสว่างไสว เพราะมันสว่างไสวองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศนาว่าการ

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา สำคัญตรงไหน สำคัญตรงที่องค์สมเด็จพระสัมมาสัม พุทธเจ้า เอิหิกิกขุ คือบวชให้ บวชให้เอง บวชเอง สอนเอง กล่อมเกลี้ยงเลี้ยงดูมาเอง เป็นพระ อรหันต์ทั้งหมด ๑,๒๕๐ องค์

แล้วท่านซึ่งบุญคุณไฉน วันนี้ระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าโดยที่ไม่ได้นัดหมาย พระอรหันต์ทั้งนั้น วันสำคัญเพราะพระอรหันต์ทั้งนั้น มันสำรอกมันคายอวิชาในหัวใจออก อันนั้นเป็นความจริง ความจริงมันมีอยู่

เวลาหลวงตาท่านไปไหนก็แล้วแต่ ท่านบอกว่า “ไปเอาหัวใจคน ไปเอาหัวใจคน”

ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา แต่ปัญญาการรู้แจ้งความลึกลับสงสัยในใจ ปัญญาที่รู้แจ้งความเศร้าหมองในหัวใจ ปัญญาอันนี้ต่างหากมันสำคัญนะ แต่เวลาปัญญาของเราทางวิชาชีพใครมีการศึกษาสิ่งใดมาก็ดีตามมามองของตัว มุมมองของตัวเอง ถ้ามีการศึกษาสิ่งใดมาก็เทียบเคียงกับพระพุทธศาสนาว่าพระพุทธศาสนามีมุมมองอย่างนั้น แต่เวลาเอาความจริงเข้าไปแล้ว คุณสิ พระอรหันต์เอตทัคคะ ๘๐ ชนิด พระอรหันต์ทั้งนั้น แต่มีความถนัดแตกต่างกัน แต่เวลาถึงที่สุดแล้วไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าบอกว่าอาสาวิภวญาณสำคัญที่สุด มรรค ทางเดินของใจ

ทางเดินถนนหนทาง เราไปเรายังหลง ทางเดินของใจ ทางเดินของใจนะ แล้วมันไม่มีใจเดิน มันเอาความคิดเดิน เอาทิฏฐิมานะเดิน เวลามันเดิน เดินด้วยปัญญา ด้วยทิฏฐิมานะทั้งนั้นแหละ มันไม่มีหัวใจเดิน

ถ้ามีหัวใจเดินนะ เขาบอกว่า “ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา ศาสนาพุทธสอนเรื่องทำสมาธิ” พระพุทธเจ้าไม่ได้สอนทำสมาธินะ พระพุทธเจ้าสอน เทวเม ภิกขเว ทางสองส่วนที่ไม่ควรเสพ เทศน์ธัมมจักกฯ ครั้งแรกเลย ไม่ได้สอนสมาธิ แต่สิ่งที่ไม่ได้สอนสมาธิ พอปัญญาจักจี้ทำสมาธิกับองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ามา ๖ ปี อุบัติญาณมา

นักพรตอุบัติญาณอยู่ในป่า ทำตบะธรรมอยู่ มันเป็นอย่างไร? มันก็ทำสมถะนั้นแหละ พอทำสมถะ นี้ไม่ได้สอนสมาธิ แต่สอนปัญญา พอสอนปัญญาขึ้นมา เทศนาว่าการ พระอัญญาโกณฑัญญะมีดวงตาเห็นธรรม ถ้ามีดวงตาเห็นธรรม สิ่งที่สำคัญๆ ศาสนาพุทธเป็นศาสนาแห่งปัญญา แต่ปัญญาจากภาวนามยปัญญา

ปัญญาอย่างนี้ ปัญญาที่เราศึกษากันนี้ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไม่ได้ปฏิเสธปริยัติ ปฏิบัติ ปฏิเวธ ปริยัติคือการศึกษา เราศึกษา ศึกษาเป็นร่องเป็นรอย เราศึกษาเป็นวิชาชีพ

แต่เราก็ฝึกงานๆ พยายามฝึกหัดขึ้นมาให้มีความชำนาญของเราขึ้นมา ถ้าวิชาซีพของเรา เรามีความชำนาญขึ้นมา เราทำสิ่งใดด้วยความคล่องแคล่วของเราขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ในการศึกษามา ศึกษาว่ามันเป็นสัญญา ปฏิบัติไปมันมีแต่ความสงสัย ปฏิบัติไปมันจะจริงหรือไม่จริง ปฏิบัติไปมันมีผลตอบอยู่แล้ว มันมีโทษอยู่แล้ว พอมีโทษอยู่แล้วมันก็คิดของมันไป จินตมยปัญญา

สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา แล้วภาวนามยปัญญาเป็นอย่างไร

ภาวนามยปัญญา เห็นไหม พวกเราร่างกายสกปรก ถ้าเราได้ทำความสะอาดขึ้นมา ร่างกายเราก็สะอาด ร่างกายเราสกปรก เราเช็ดเอา มันก็สกปรกอยู่อย่างนั้นแหละ จินตมยปัญญา มันไม่จบหรือ แต่ถ้าร่างกายเราสกปรก เราได้ทำความสะอาดมันก็สะอาด เวลาภาวนามยปัญญามันเกิดขึ้นมา มันเกิดจากจิต มันเกิดจากจิต เกิดจากสัมมาสมาธิไง ถนนไม่มีคนเดิน เวลาถนนหนทาง คนเดินเขายังหลง

นี่เหมือนกัน ถนนไม่มีคนเดินมาตั้งแต่เริ่มต้น ไม่มีใครเดิน ไม่มีใครเดินขึ้นมาก็ตรึกในธรรมะขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพราะไม่มีคนเดิน ไม่มีคนเดินคือไม่มีจิตใจ ไม่มีจิตคือไม่มีสมาธิใจ ถ้าไม่มีสมาธิมันจะเอาอะไรไปเดิน เอาความคิดไปเดินใจใหม่ ความคิดเราไปเดิน นี่สุตมยปัญญา จินตมยปัญญา มันก็จินตนาการกันไป

แต่ถ้าเกิดภาวนามยปัญญา มันมีจิต จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา จิตสงบแล้วยกขึ้นสู่ปัญญา ภาวนามยปัญญา ปัญญา สติ สมาธิ ปัญญา จิตที่มันสงบดีแล้วยกขึ้นสู่วิปัสสนา ถ้ายกขึ้นสู่วิปัสสนามันเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญายกจิตขึ้นสู่วิปัสสนา รู้แจ้งในตัวของจิต มันจะชำระล้าง เห็นใหม่

ร่างกายสกปรก เราจะทำความสะอาดร่างกายของเรา จิตใจมันสกปรก จิตสกปรกเพราะอะไร องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นไก่ตัวแรกที่เจาะฟองวิชชาออกมา แล้ววิชชามันอยู่ไหน ไปเจาะที่ไหน จะไปเจาะที่ฟาร์มไก่ใจใหม่ จะไปฟาร์มไก่ มันไหลมาเป็นสายพาน จะไปเจาะตรงนั้นใจใหม่ ก็คิดจินตนาการกันไป มันไม่มีจิต มันไม่มีผู้รู้แจ้ง มันไม่มีคนเดิน แล้วถ้าจิตมันเดินมันเดินอย่างไร

พอจิตสงบขึ้นมาแล้ว คนที่ไม่มีวิภูติภาวะ ก็ศึกษามาแล้วบอกว่า “กรรมฐานทำสมาธิ กรรมฐานทำความสงบของใจ”

ความสงบของใจคือไม่ให้สมุทัย สมุทัยคือความเห็นแก่ตัว สมุทัยคือต้นหาความทะยานอยาก ต้นหาความทะยานอยาก ปฏิบัติธรรมก็อยากได้ธรรม อยากค้นคว้าธรรม แต่ถ้าอยาก อยากด้วยการประพฤติปฏิบัติ อยากด้วยมรรค มรรคคือมีเป้าหมายใจ อธิษฐานบารมี การอธิษฐานนะ องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า บารมี ๑๐ ทศ มั่นมีศีลบารมี ทานบารมี ปัญญาบารมี มี อธิษฐานบารมี

อธิษฐานคือเป้าหมาย ถ้ามีเป้าหมาย เป้าหมายมันเป็นมรรค เป็นมรรคคือเรามีเป้าหมายไว้ แต่สมุทัยมันคอยสอด คอยสอดอยู่ ทำให้เราล้มลุกคลุกคลานอยู่ตลอดเวลา เราถึงทำความสงบของใจเข้ามา ถ้าใจมันสงบแล้ว ถ้ามีวิภูติภาวะ เราจะเอาจิตนี้เดิน เราจะเอาจิตนี้เดินโดยมคโค ทางอันเอก ถ้าทางอันเอก มรรคอริยสังขัง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเทศน์ว่าการ แล้ว องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าเป็นคนสั่งสอนเอง พระอรหันต์ ๑,๒๕๐ องค์ ไปเฝ้าองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า วันนี้มันถึงเป็นวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะถ้ามีวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เรามีความสำคัญ ถ้าเรามีความสำคัญนะ หัวใจเราก็มีความสำคัญ ถ้าเราไม่มี ความสำคัญนะ คุณิ มนุษย์ต่างจากสัตว์เพราะมีศีลมีธรรม

มนุษย์นะ ถ้ามนุษย์ไม่มีศีลมีธรรมมันร้ายกว่าสัตว์ มันทำลายเขา ทำลายเขาได้ทั้งนั้นเลย แต่มนุษย์จะเป็นมนุษย์ขึ้นมาเพราะมีศีลธรรม ถ้ามีศีลธรรม แล้วจิตใจของเราถ้ามันมีความสำคัญ มีความสำคัญ มันระลึกถึงใจ ถ้าระลึกถึงนะ เราก็มีที่พึ่งใจใหม่ เรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง จิตใจของเรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง

เราเปรียบได้ใหม่ เวลาพ่อแม่เราอยู่เราจะอบอุ่น เวลาพ่อแม่เราล่องไปแล้ว เราระลึกถึงพ่อแม่เรา เราก็ว่าเหว่นะ นี่ก็เหมือนกัน ถ้าจิตใจเราไม่มีที่พึ่งเลย เราไม่มีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์แก้วสารพัดนึกเป็นที่พึ่งเลย จิตใจของเรามันก็เร่ร่อนนะ ถ้าจิตใจของเรามีพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ถ้ามันมีที่พึ่งมันก็มีความสำคัญ ถ้ามีความสำคัญมันก็แสดงออก เวลาแสดงออก วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เราไปทำบุญๆ ก็ทำบุญเพื่อหัวใจของเรา

ถ้าเรากำหนดพุทฺธโรๆ ถ้าจิตมันสงบเข้ามามันก็เข้าไปสู่หัวใจของเราใช่ไหม หัวใจของเราใจนี้ที่จะเอามันเดินใจ ใจนี้ถ้ามันสงบแล้ว ใจนี้มันจะยกขึ้นสู่วิปัสสนา มันจะสำรอกมันจะกายอันนี้เป็นอริยทรัพย์

แต่ในปัจจุบันนี้เป็นอามิส ทรัพย์นี้เป็นทรัพย์ของโลก ทำดีได้ดี ทำชั่วได้ชั่ว เป็นผู้ที่เสียดละ ผู้ที่เสียดละผู้หนึ่งเป็นผู้ที่ได้ผล หลวงตาท่านบอกว่า ชาวนาเขาทำนา เขาเก็บเกี่ยวข้าวของเขาไป เือนานาบุญของโลก เือนานาบุญ พระเหมือนกับผืนนา ผืนนามันก็ได้เศษข้าวที่ตก เศษข้าวที่ตกอยู่ที่นั่น เศษข้าวที่นั่นมันจะตกอยู่กับพื้นดินนั่น แต่ชาวนาเขาเก็บเกี่ยวข้าวของเขาไป โยมเป็นชาวนา โยมเป็นคนทำบุญ บุญมันเป็นของโยม โยมเก็บเกี่ยวอันนั้นไป เก็บเกี่ยวอันนั้นเก็บเกี่ยวสิ่งนี้ไป ถ้าเก็บเกี่ยวสิ่งนี้ไป เก็บเกี่ยวได้มากได้น้อยก็ขึ้นใจ ถ้าฟังเทศน์แล้วมันแทงใจ ฟังเทศน์แล้วมันขนพองสยองเกล้า สิ่งนี้เราจะได้ ได้เพราะอะไร ได้เพราะเรามีพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง

เราระลึกถึงองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้า มีพระพุทฺธ พระธรรม พระสงฆ์เป็นที่พึ่ง แต่เวลาธรรมะมันสะเทือนหัวใจ มันสะเทือนหัวใจจนลูกขนพองนั่นนะ แล้วถ้ากำหนดพุทฺธโรๆ ไป จนมันเข้าไปถึงตัวมัน นี่จิตเดิมแท้ จิตเดิมแท้ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ยกขึ้นสู่วิปัสสนา ภาวนามยปัญญาไง ถ้าเกิดภาวนามยปัญญา ปัญญาวิปัสสนา ปัญญาการรู้แจ้ง รู้แจ้งในใคร รู้แจ้งในเรื่องของคนอื่นหรือ รู้แจ้งในเรื่องที่ไหน? จะรู้แจ้งเรื่องใจของเราไง ถ้ารู้แจ้งเรื่องใจของเรา ในเมื่อมันไม่มีคอบอดมันจะหมุนไปไหม

ที่เวียนว่ายตายเกิดอยู่เพราะมันมีคอบอดใจ รู้ทุกเรื่อง แต่ไม่รู้เรื่องของตัวเอง แต่เวลาวิปัสสนาญาณมันรู้เรื่องของตัว ไม่รู้เรื่องอื่นเลย รู้แจ้งเรื่องโลกใน ถ้าโลกในมันรู้แจ้ง จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่ง องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าตรัสรู้ธรรมขึ้นมาวางธรรมวินัยนี้ไว้เพื่อประโยชน์กับใคร

นี่รู้สัตว์คนสัตว์ ถ้าเป็นทางโลก รู้สัตว์คนสัตว์ เราก็เอาเทคโนโลยีสิ่งต่างๆ ไปขนสิ แต่เนื่ององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทฺธเจ้าเล็งญาณนะ เล็งญาณ จิตใจของใครที่มีอำนาจวาสนาบารมี คำว่า “มีอำนาจวาสนาบารมี” ฟังแล้วมันเข้าใจ ฟังแล้วมันเชื่อ แล้วมันชวนขวย คือจิตใจเขาเปิดบางคนนะ อยู่ใกล้กัน แต่เหมือนภาชนะที่คว่ำไว้ ไม่ฟัง ได้ยินทุกวัน ผ่านหูซ้าย ทะลุหูขวา มันไม่เคยเก็บผลประโยชน์อะไรได้เลย

ถ้าเวลาเล็งญาณนะ จิตใจคนที่พร้อม แต่อายุขัยเขาสั้น องค์กรสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า จะบิณฑบาตโปรดสัตว์ ไปโปรดสัตว์มันต้องมีเทคนิคขึ้นมาจนทำให้เขาเข้าใจได้ ทำให้เขาสนใจได้ พอเขาสนใจได้นะ เพราะเขาสนใจ คำว่า “สนใจ” มันทวนกระแสกลับเข้าไปที่ใจ สนใจก็คือใจของเราไง สนใจก็คือมันอยากกระทำไง

แต่ถ้าไม่สนใจนะ ตอกย้ำขนาดไหนมันเป็นเรื่องข้างนอก คูสิ นักโทษเขาจับไปขัง มันขังได้แต่ตัว มันขังหัวใจไม่ได้ เอาตัวไปขังไว้ แต่หัวใจมันก็ไปเร่ร่อน แต่ถ้ามีสติขึ้นมามันจะค้นหาใจของมัน ค้นหาใจของตัวเอง เอาใจเดินไง ถ้าเอาใจเดิน เอาใจเดินบนถนนนั้น ถนนนั้นเป็นประโยชน์กับเรา เรามาวัดมาวัดก็เพื่อเหตุนี้ไง

สิ่งที่โยมได้เสียดสนั้นมาจากน้ำใจ น้ำใจนี้สุดสำหรับขุนขวยมีเจตนาที่ดี เจตนาที่ดี ทำบุญกุศลถวายพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่สุดท้ายแล้วเวลาหลงตาท่านปฏิบัติ พุทธธรรม สงฆ์รวมลงเป็นหนึ่งเดียวที่ใจ เราถวายพระพุทธ พระธรรม พระสงฆ์ แต่เวลาปฏิบัติไป เราจะเห็นพุทธะในกลางหัวใจของเรา เราจะรู้คัมภีร์ของเรามาให้มันสว่างกระจ่างแจ้ง

คุณสิเวลาเขาตกใจจากไฟไหม้ เขาจะแบกของหนักๆ ได้ทั้งนั้นเลย ทำไมพลังงานมันได้มากขนาดนั้นล่ะ นี่ก็เหมือนกัน พอจิตมันสงบเข้าไปแล้ว มันจะเข้าไปสู่หัวใจดวงนั้น แล้วหัวใจดวงนั้นจะมีพลังงานมากกว่านั้น คูสิ พลังงานอะไรทำให้ร่างกายลอยขึ้นไปได้ล่ะ พลังงานอะไร พลังงานในใจดวงนั้น ไม่ต้องดูของใคร แล้วไม่ต้องให้ใครชักนำ แล้วไม่ต้องให้ใครหลอก เพราะอภิญญา ๖ ก็คืออภิญญา แต่ไม่รู้ถึงพลังงานไง พุถึงว่าสิ่งที่มีอยู่จริงใจ แล้วเกิดพลังงานอย่างนั้น ถ้ามันกลับเข้ามาสัมมาทิฐิ เข้ามาถูกต้องดีงาม แล้วเกิดมรรคญาณ มันทำลายอวิชชา มันทำลายสารอกคายออก

คูสิ มาร พญามาร เวลาเข้าสู่พญามารต้องเข้าสัมปยุตกับมันด้วยอะไร? ด้วยศีล ด้วยสมาธิ ด้วยปัญญาไง เราจะสัมปยุตกับมัน เราจะต่อสู้กับมัน ระหว่างธรรมกับกิเลสต่อสู้กันกลางหัวใจของเราถ้าคนปฏิบัติเป็น

ถ้าคนปฏิบัติไม่เป็น ให้กิเลสมันหลอก อ่างธรรมะไง อ่างไปเรื่อย อ่างธรรมะไปสิ เพราะเรารู้อยู่แล้ว นั่นเป็นเรื่องประสาโลกนะ วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เพราะเรามีน้ำใจ ใจของเรามีความสำคัญ เราถึงได้มาทำบุญกุศลกัน แล้วทำบุญกุศล ให้ตั้งสติ ให้ระลึกถึงตัวเราเอง ใจ

หน้าที่ทางโลกก็ทำ เด็กก็ต้องมีการศึกษา ศึกษาแล้วก็ทำหน้าที่การทำงาน ทำแล้วทำเพื่อ เลี้ยงชีพ แต่หัวใจมันเร่าร้อน หัวใจต้องมีธรรมะเท่านั้น ธรรมะเท่านั้นเข้าไปชโลมหัวใจให้ ร่มเย็นลงมา มันจะทุกข์จะยากกับทางโลก แต่เรายังมีชีวิตอยู่ เรายังมีพุทธะอยู่กลางหัวใจนี้ ถ้า มันมีสติปัญญา มันรู้จะให้มันร่มเย็นมา แล้วถ้าประพฤติปฏิบัติเข้าไป เวลามันสว่างกระจ่างแจ้ง แล้วมันจบนะ

จากใจดวงหนึ่งสู่ใจดวงหนึ่งนะ คนภาวนาไม่เป็น พูดไม่ได้ คนภาวนาไม่เป็น บอกไม่ได้ แล้วเวลาภาวนาขึ้นไปมันจะเกิดความสงสัยไปทั้งนั้นแหละ คนที่ภาวนามันจะล้มลุก คลุกคลานมาทั้งนั้นแหละ หลวงปู่เสาร์ หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์เราท่านล้มลุกคลุกคลานมาแล้ว ท่านถึงหวังพวกเราไง ท่านถึงหวังลูกศิษย์ไง พอหวังลูกศิษย์ ท่านก็พยายามจะดูแลไว้ให้อยู่ใน กรอบ อยู่ในศีลในธรรม เพื่ออะไร? เพื่อเป็นถนนหนทางไปไง เราก็ไปมองว่าท่านเข้มงวดกับเรา

ความจริงไม่ใช่ ความจริงเป็นสมบัติของเราทั้งนั้น ท่านบอกเราให้เราเก็บเล็กผสมน้อย เพื่อหัวใจของเรา ท่านบอกเราให้เราสะสมเงินทองของเรา แต่เราก็ไปมองว่าท่านเข้มงวดกับเรา

ความจริงท่านก็บอกให้เราเก็บสะสมทรัพย์สมบัติของเรา แต่ทรัพย์ที่เราไม่รู้จัก ทรัพย์ที่ เราไม่เห็นใจ เราไปเห็นแต่ทรัพย์ภายนอกใจ ทรัพย์ภายใน เรามาอยู่วัด เดินจงกรม นั่งสมาธิ ภาวนา เดิน เดินมันทุกข์มันยากอยู่ที่นี่ ก็หาทรัพย์ไง หาอริยทรัพย์ไง หาความจริงในใจใจ ความ จริงในใจมันอยู่ที่ไหนล่ะ ไม่ต้องให้คนอื่นบอก เป็นปัจเจกตั้ง เป็นสันตสิทธินิโกล มันจะเกิดกับเราถ้า เราทำได้จริง ทำจริง

วันนี้วันสำคัญทางพระพุทธศาสนา ถ้าเรามีความสำคัญ เราก็จะเห็นคุณค่า ถ้าคนมันไม่ เห็นความสำคัญ มันก็ไม่เห็นคุณค่าของศาสนา และไม่เห็นคุณค่าของตัวเอง ไม่รู้จักว่าตัวเองมี คุณค่า ตัวเองมีคุณค่าเพราะหัวใจนี้เท่านั้นที่จะสัมผัสศาสนาได้ ถ้าหัวใจเท่านั้นถึงเข้าไปสู่ อริยทรัพย์นี้ได้ หัวใจนี้เท่านั้น แล้วหัวใจอยู่ไหนล่ะ ให้เขาหลอกกันไป ชี้ไป...ไม่ต้อง

กำหนดพุทโธ ใช้ปัญญาอบรมสมาธิ ทำความสงบของใจเข้ามา แล้วถ้าใจสงบแล้วจะรู้ ได้ว่าคนที่พูด ทำความสงบได้หรือไม่ได้ ถ้าเขาทำไม่ได้ เขาพูดออกไปผิดๆ ถูกๆ ถ้าทำได้ เป็น ปัจเจกตั้ง เป็นสันตสิทธินิโกล แล้วเรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาอุทธรณ์ “มาดูหัวใจข้า มาดูความสงบอันนี้ มาดูภาวนามยปัญญาของข้า” เรียกร่องสัตว์ทั้งหลายมาอุทธรณ์ เอวัง